

OBSAH

1	ANTROPOMETRIA	10
1.1	METODIKA MERANIA ROZMEROV ĽUDSKÉHO TEĽA	11
1.1.1	Telesná hmotnosť	11
1.1.2	Lineárne telesné rozmery	11
1.1.3	Obvodové telesné rozmery	14
1.1.4	Šírkové telesné rozmery	14
1.1.5	Kožné riasy	15
1.2	ANTROPOMETRICKÉ NÁRADIE	18
2	METÓDY FYZICKEJ ANTROPOLÓGIE	21
2.1	PROPORČNÉ INDEXY	21
2.1.1	Body Mass Index (index telesnej hmotnosti)	21
2.1.2	Quetelet-Bouchardov index (hmotnosť na 1 cm telesnej výšky)	22
2.1.3	Rohrerov index (index telesnej plnosti)	22
2.1.4	Ponderálny index (ektomorfný komponent somatotypu)	22
2.1.5	Pignetov index robusticity	22
2.1.6	Pignet-Vervaekeov index	23
2.1.7	Manouvierov index dĺžky trupu	23
2.1.8	WHR – Waist to Hip Ratio (Index centrálnej obezity)	23
3	SOMATOTYP (BIOTYPOLOGICKÁ METÓDA)	24
3.1	CHARAKTERISTIKA KOMPONENTOV SOMATOTYPU	25
3.2	KATEGORIZÁCIA SOMATOTYPOV	27
3.3	METODIKA VÝPOČTU KOMPONENTOV SOMATOTYPU PODĽA HEATH & CARTER	29
3.3.1	Príklad – vysvetlenie zakreslenia komponentov do somatodiagramu	30

4	TELESNÉ ZLOŽENIE (FRAKCIONÁCIA TELESNEJ HMOTNOSTI).....	31
4.1	CHARAKTERISTIKA TELESNÝCH FRAKCIÍ	32
4.2	METODIKY URČOVANIA TELESNÉHO ZLOŽENIA	33
4.2.1	Odhad množstva telesného tuku podľa Pařízkovej (1962)	33
4.2.2	Odhad množstva telesnej hmoty bez tuku	35
4.2.3	Odhad hmotnosti telesných frakcií podľa Matiegku (1921).....	35
4.2.4	Odhad telesného zloženia bioelektrickou impedančnou analýzou – BIA	37
4.2.5	Odhad telesného zloženia bioelektrickou impedančnou analýzou DSM–BIA	37
4.2.6	Odhad telesného zloženia RTG žiarením metódou DXA.....	38
4.2.7	Index telesnej hmotnosti – BMI.....	39
4.2.8	Distribúcia telesnej hmoty – biofyzikálne metodiky zisťovania telesného zloženia	42
5	ONTOGENÉZA ČLOVEKA	43
5.1	DEFINÍCIA A VYMEDZENIE POJMOV TELESNÝ RAST A VÝVIN	43
5.2	VÝVINOVÉ ETAPY ĽUDSKÉHO ŽIVOTA	46
5.3	PERIODIZÁCIA SOMATICKÉHO VÝVINU	47
5.4	PERIODIZÁCIA MOTORICKÉHO VÝVINU	48
5.5	ONTOGENÉZA MOTORICKÝCH SCHOPNOSTÍ	50
6	TELESNÝ RAST A VÝVIN DETÍ	61
6.1	FAKTORY OVPLYŇUJÚCE RAST A VÝVIN ČLOVEKA.....	62
6.2	GENETICKÉ FAKTORY	63
6.3	HERITABILITA – DEDIČNOSŤ	65
6.4	ENDOKRINNÉ FAKTORY	67
6.5	FAKTORY PROSTREDIA	72

6.6	VPLYV POHYBOVÝCH AKTIVÍT A ŠPORTOVANIA NA TELESNÝ ROZVOJ DETÍ A MLÁDEŽE.....	78
7	BIOLOGICKÉ KRITÉRIÁ VÝBERU ŠPORTOVO TALENTOVANÝCH DETÍ A MLÁDEŽE.....	81
7.1	GENETICKÉ PREDPOKLADY.....	83
7.2	SOMATICKÉ PREDPOKLADY.....	86
8	SOMATOTYP.....	87
9	CHRONOLOGICKÝ A BIOLOGICKÝ VEK.....	89
9.1	METODIKY URČOVANIA BIOLOGICKÉHO VEKU.....	92
9.1.1	Rastový vek.....	92
9.1.2	Zubný vek.....	93
9.1.3	Vývinový vek – vývin sekundárnych pohlavných znakov.....	93
9.1.4	Somatický vek.....	93
9.1.5	Proporcionálny vek.....	94
9.1.6	Kostný vek.....	96
9.1.7	Určovanie biologického veku zo somatických údajov.....	99
9.2	BIOLOGICKÝ VEK V DOSPELOSTI A V STAROBE.....	103
9.3	HODNOTENIE BIOLOGICKÉHO VEKU.....	103
9.4	VÝZNAM URČOVANIA BIOLOGICKÉHO VEKU V ŠPORTE.....	104
9.5	PREDIKČNÁ FUNKCIA ANTROPOLÓGA PRI VÝBERE ŠPORTOVO TALENTOVANÝCH DETÍ A MLÁDEŽE PRE ŠPORT.....	107
9.6	PREDIKCIA FINÁLNEJ TELESNEJ VÝŠKY.....	108
9.6.1	Predikcia finálnej telesnej výšky z kostného veku.....	108
10	HODNOTENIE TELESNÉHO A MOTORICKÉHO VÝVINU DETÍ A MLÁDEŽE.....	111
10.1	HODNOTENIE TELESNÉHO RASTU A VÝVINU.....	114
10.2	HODNOTENIE POHYBOVEJ VÝKONNOSTI V ONTOGENÉZE.....	115

---

11 ŠPORTOVÁ PRÍPRAVA A RIZIKÁ FYZICKÉHO ZAŤAŽOVANIA	
DETI A MLÁDEŽE.....	119
11.1 VPLYV ŠPORTOVANIA A NADMERNEJ FYZICKEJ ZÁŤAŽE NA MUSKULOSKELETÁRNY RAST MLADÝCH ŠPORTOVCOV	122
11.2 VPLYV ŠPORTOVANIA NA POHLAVNÉ DOSPIEVANIE MLÁDEŽE.	125
11.3 PREVENCIA A MINIMALIZÁCIA PRÍČIN ZRANENÍ ŠPORTOVCOV PREDPUBERTÁLNEHO A PUBERTÁLNEHO VEKU	126
11.4 PREVENCIA PRED NÍZKOU MINERALIZÁCIOU KOSTÍ V DOSPELOSTI ICH SLEDOVANÍM V ODOBÍ PUBERTY	129
11.5 DIAGNOSTIKA STAVU NÔH	129
PRÍLOHY	133
Výpočet komponentov somatotypu (Heath & Carter 1990).....	133
Výpočet súradníc pre Sheldonov somatodiagram	133
Výpočet vzdialenosti pozícií dvoch somatotypov	133
Výpočet migračnej vzdialenosti somatotypu	133
Predikcia finálnej telesnej výšky dieťaťa z telesnej výšky rodičov (Šelingerová a Šelinger 2008)	134
Vzor pre výpočet decimálneho (chronologického) veku v Excelí	137
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV	138